КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Архітектурний факультет

дизайну

(назва випускової кафедри)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ
БАКАЛАВРА ДИЗАЙНУ

на тему:

«Дизайн інтер'єрів та облаштування квартири для людини з вадами зору»

Першина Марина Михайлівна

(прізвище, ім’я та по батькові здобувача повністю)

Київ 2024 р.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Архітектурний факультет

дизайну

(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Юлія ТРЕТЯК
_____
„___” _____20___року

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ
БАКАЛАВРА ДИЗАЙНУ

на тему:

«Дизайн інтер'єрів та облаштування квартири для людини з вадами зору»

(назва)

Виконав: Першина Марина Михайлівна___

(прізвище, ім’я та по батькові повністю)

022 Дизайн

(спеціальність)

Інтер’єр та обладнання

(освітня програма)

Групи: ДН-20-3_____

Керівник: Шапаренко О.М._____

(прізвище та ініціали)

(вчене звання, науковий ступінь)

Ідентичність підтверджую

Київ 2024

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Факультет Архітектурний
Кафедра ДИЗАЙНУ
Освітньо-кваліфікаційний рівень Бакалавр
Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
(шифр і назва)
Спеціальність 022 «Дизайн»
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан архітектурного факультету
_____ д.т.н., проф. О.В. Кащенко
«___» _____ 2024 року

З А В Д А Н Н Я
для ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ
бакалавра дизайну
Першина Марина Михайлівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: «Дизайн інтер'єрів та облаштування квартири для людини з вадами зору»
2. Керівник роботи Шапаренко О.М.
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від «11» квітня 2024 року № 648/2
3. Термін виконання студентом роботи *12.02.2024 – 18.06.2024 р.*
4. Вихідні дані до роботи *Ситуаційний план, схема генерального плану, плани поверху, фасади, розрізи архітектурного об'єкту*
5. Зміст пояснювальної записки за розділами:
I. Аналіз теоретичних та нормативних джерел, проєктної практики.
II. Дизайн інтер'єру.
III. Дизайн елементу меблів (обладнання) в інтер'єрі.
Список використаних джерел.
6. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) *Ситуаційний план та схема генплану розміщення ділянки будівлі; плани,*

розрізи фасади та перспективні зображення будівлі, в якій розробляється інтер'єрне рішення; опорний (обмірний) план приміщення(нь); план демонтажу і монтажу конструкцій; план приміщення з розміщенням меблів, розгортки стін, розріз, план стелі з елементами освітлення, деталі, паспорт оздоблення; проєкт елементу меблів (обладнання): ортогональні види, розріз, вузли, специфікація елементів вузлів, 3-D модель, ергономічна схема, зображення в кольорі та матеріалі.

7. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	*Керівник Шапаренко О.М.*		
2	*Керівник Шапаренко О.М.*		
3	*Керівник Шапаренко О.М.*		

8. Дата видачі завдання *12.02.2024 року*

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	*Видача завдання*	*12.02.2024*	
2	*Збір матеріалу*	*12.02. –12.03.2024*	
3	*Виконання клаузури*		
4	*Розробка ескізу, пояснювальної записки - І розділу*	*13.03. –23.04.2024*	
5	*Оцінка ескізу*	*23.04.2024*	
6	*Подальша розробка пояснювальної записки, графічної частини і роботи в матеріалі*	*24.04. –05.06.2024*	
7	*Перевірка роботи на відсутність плагіату*	*06.06 – 07.06.2024*	
8	*Передзахист, допуск до захисту*	*12.06. –13.06.2024*	
9	*Підготовка презентації і доповіді, друкування роботи*	*13.06. –15.06.2024*	
10	*Захист роботи*	*18.06. –26.06.2024*	

Студент_____

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи_____

(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ

ВСТУП ……. 2

РОЗДІЛ І. Особливості проектування житла для людини із вадами зору

1.1. Аналіз теоретичної джерельної бази ……. 5

1.2. Дослідження та вивчення аналогів …….. 10

1.3. Нормативні вимоги проектування інтер'єрного середовища …… 21

РОЗДІЛ ІІ. Засоби та прийоми формування інтер'єру

2.1. Вихідні дані ……... 30

2.2. Концепція інтер'єру …….. 33

2.3. Функціонально-технологічне і об'ємно-просторове рішення інтер'єру приміщень …… 34

2.4. Композиційне і просторове рішення інтер'єру приміщень …….. 36

2.5. Меблі та обладнання …… 39

РОЗДІЛ ІІІ. Дизайн-розробка обіднього стола

3.1. Пошук та аналіз аналогів ……. 41

3.2. Функціональні, технологічні, конструктивні особливості ……... 45

ВИСНОВКИ …… 48

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ …….. 50

Вступ

Актуальність теми дослідження. Створення інтер'єрів завжди має поєднувати в собі як естетичну, так і функціональну складову. Це важливо для фізичного та психологічного здоров'я людини: грамотно розмежований простір та урахування всіх ергономічних та екологічних вимог при проєктуванні сприяє комфортному перебуванню у просторі та дозволяє в ньому орієнтуватися легше й швидше. Без жодного сумніву, найбільший комфорт має бути забезпечений для кожної з груп населення.

З 2018 року в Україні стали більш серйозно сприймати питання безбар'єрного будівництва. Це стосується пандусів, рельєфної плитки, шрифта Брайля тощо; але чималу частину свого життя люди з будь-якими вадами проводять у себе вдома, і те, як облаштований простір удома, має не менше значення, як і пристосування на вулиці.

Чи не найскладнішим в цьому питанні є облаштування інтер'єру для людей із вадами зору. Коли мова йде про людину з обмеженими можливостями, найбільшу кількість ефективних пристосувань було створено в першу чергу для тих, хто може бачити й чути; але за статистикою в Україні понад 100 тис. осіб із вадами зору, з яких не менше 10 тисяч – це діти. У зв'язку із ситуацією в країні можна сказати, що ця кількість зростає, і забезпечення комфортного життя у своєму власному будинку стає одним із важливих завдань сучасного дизайну.

Важливо відмітити, що потреби людини з вадами зору будуть суттєво відрізнятися від потреб будь-якої іншої особи. Це стосується не тільки стилю життя, але й особливостей планування інтер'єру. Естетична складова у зв'язку з особливостями людини значно частіше відходить на останній план та має значення більше для інших мешканців або гостей, яких приймає така людина; значно важливіші в даному контексті функціонал, доступність та безпека середовища під час перебування в ньому та користування об'єктами,

що у ньому знаходяться. Окрім цього, правильно побудований простір допомагає у випадку, коли людина із вадами зору іще знаходиться у процесі реабілітації та тільки вчиться орієнтуватися у просторі.

Комфорт у власному житлі для особи, що має вади зору, в першу чергу обумовлюється правильним підбором матеріалів, що будуть давати достатню кількість сенсорної інформації й таким чином дозволяти людин діставатися різних зон власного помешкання з мінімальними перешкодами. До того ж, ергономічні та конструктивні вимоги дещо змінюються з метою запобігання травм та дискомфорту. При цьому важливо враховувати можливу наявність сім'ї або візити гостей; саме тому інтер'єр має бути не лише безпечним та інформативним для незрячої особи, але й естетично привабливим для інших.

Підсумовуючи попередньо викладені дані, можна зауважити, що чимала кількість пристосувань, таких, як тактильна плитка, звукові сигнали, шрифт Брайля тощо, пов'язані скоріше із урбаністичним середовищем, аніж із дизайном інтер'єрів. Дана робота має на меті дослідження ергономічних, естетичних, функціональних та конструктивних вимог, які б задовольняли потреби осіб із вадами зору найбільш повно, при цьому не позбавляючи їх власної автономії.

Мета роботи полягає у створенні дизайн-проекту інтер’єру квартири, у якій проживає людина із вадами зору та її сім’я. Це означає, що необхідно задовольнити потреби незрячої людини, але при цьому врахувати і проживання у ній інших людей, що мають нормальний зір і потребують візуального та сенсорного комфорту. Для досягнення цієї мети необхідно розв’язати такі завдання:

- дослідити літературні джерела у галузі безбар'єрного будівництва, що стосується створення простору для людей із вадами зору;
- дослідити літературні джерела стосовно різновидів вад зору, їх особливостей;

- дослідити літературні джерела щодо реабілітації людей із вадами зору, особливостей їх світосприйняття та життя;
- знайти прийоми, які можна застосовувати в інтер'єрі для людини із вадами зору, щоб забезпечити їй безпеку, комфорт та автономію у виконанні повсякденних справ у межах власної оселі.

При дослідженні проблематики в тому числі було зроблено запит до інституту для людей із вадами зору Odilien-Institut, що знаходиться у Граці, Австрія. Окрім цього, інститут надав спеціалізовану літературу, яка буде наведена у списку джерел.

РОЗДІЛ І. Особливості проектування житла для людини із вадами зору

1.1. Аналіз теоретичної джерельної бази

При розробці житла для незрячої людини постає завдання задовольнити не лише потреби особи, що має вади зору, але й членів її сім'ї або можливих гостей, котрі подібних обмежень не мають. Тобто типовий інтер'єр квартири має включати в себе елементи, що дозволяють незрячій особі орієнтуватись у просторі та відчувати комфорт.

Для правильного врахування потреб незрячої людини варто в першу чергу зрозуміти, які бувають види вад зору, яким чином така людина орієнтується у просторі та які саме складові сприйняття грають для неї найбільшу роль.

Найпоширеніші розлади зору поділяються таким чином:

1. Порушення центрального зору. Людина бачить лише на периферії, але не прямо. Найчастіше пов’язане зі старінням, оскільки з часом стан сітчатки ока погіршується. Центральний зір порушується у зв’язку із дегенерацією «жовтої плями», тобто місця на сітчатці, де зір найгостріший. Для людей з таким порушенням існує спеціальне тренування, що дозволяє їм краще бачити «периферійно».
2. Порушення периферійного зору або тунельний зір. Центральний зір зберігається, але периферія розмита. Найчастіше виникає внаслідок катаракти і тому у більшій частині випадків може бути вилікуване оперативним втручанням.
3. Зниження контрастного зору. Факторів виникнення цього розладу дуже багато, але через те, що наше візуальне сприйняття досить серйозно базується на контрасті, дане порушення здатне серйозно вплинути на якість життя людини. Для таких людей необхідне контрастне маркування, більш яскраве, рівномірне освітлення тощо.

4. Чутливість до світла. Виникає внаслідок різних хвороб та травм; така людина гірше сприймає яскраві об’єкти та сильне освітлення, тому необхідно забезпечити їй можливість перебування у більш темному місці, уникаючи світлих, блискучих поверхонь та потужних джерел освітлення.
5. Дальтонізм (кольорова сліпота) – вроджене або набуте порушення, що проявляється у нездатності людини розрізняти один або декілька основних кольорів. Для таких людей в першу чергу важливий контраст світлого та темного, оскільки контраст тону та насиченості вони розрізняють гірше або не розрізняють зовсім.

Окремого розгляду варте таке захворювання, як пігментний ретинит. Це захворювання передається спадково; воно є дегенеративним та прогресуючим, веде до сильного погіршення зору та досить часто сліпоти. Людина, що має це захворювання, часто має труднощі із адаптацією до зміни освітлення; нерідко розвивається нічна сліпота (тобто людина бачить у темряві значно гірше або не бачить зовсім) та тунельний зір; окрім того, якість функціонального зору напряму залежить від освітлення навколо.

У людей із вадами зору підсилюються не лише слух, нюх та тактильні відчуття, але ще й пропріоцепція – здатність відчувати своє тіло у просторі та його частин одна відносно одної, сприймати їх рух. Це важливо для нас як дизайнерів, оскільки пропріоцепція у поєднанні із м'язовою пам'яттю відіграє важливу роль в орієнтуванні у просторі та запам'ятовуванні розташування об'єктів, і створення передбачуваного та доступного середовища дозволяє людині відчувати себе у цьому середовищі безпечно.

Згідно із опитуванням, проведеним університетом Ґлазґо, у порівнянні із зрячими людьми особи, що мають вади зору, зважають на помітно більшу кількість контекстуальних підказок, що дозволяють орієнтуватись в урбаністичному просторі. Так, наприклад, зрячі люди практично не

потребують допомоги інших людей або тим більше собаки-поводиря, щоб дістатися пункту призначення; також для них не грає ролі рух людей та автомобілів навколо, а також с складова сприйняття. У порівнянні із ними, ті люди, що мають будь-які вади зору, під час опитування згадували практично вдвічі більше контекстних вказівок, що пов'язані із характером будівлі та оточення (структурний аспект), напрямку руху, а також із відстанню, кількістю кроків або часовим проміжком руху. [1]

Також, згідно цього ж дослідження, люди із вадами зору наголошували на тому, що сенсорна інформація (а саме дотик, слух, нюх) є для них основою для орієнтування у просторі; при цьому вказувалося на те, що виділяти якесь одне із сенсорних відчуттів з-поміж інших та акцентувати на ньому більшу увагу неможливо. Звукова інформація включала в себе сигнали службових автомобілів, шум вітру у тонелях, звук ескалаторів та ліфтів тощо; нюхова – запахи різноманітних закладів, квітів тощо. Цікаво те, що тактильно людина з вадами зору здатна не лише відчувати різницю у фактурах, але навіть сприймати сонячне тепло для визначення свого положення у просторі та приблизного часу доби. [1]

Також часто коментувалося, що неочікувані та тимчасові перепони (люди, що йдуть назустріч, звисаючі кошики та горщики, тимчасові дорожні знаки) створюють значні незручності для людини із вадами зору. [1]

У питанні дизайну інтер'єрів структурний контекст звужується: людині потрібно розуміти не характер споруди, а розташування кімнат відносно одна одної, відстань між ними та способи їх розрізняти. Варто також зважати на сенсорне сприйняття та створювати різницю між фактурами, запахами та, за можливості, звучанням. Варто також уникати підвісних об'єктів, що можуть неочікувано опинитися на шляху у такої людини та заважати її пересуванню.

Важливо пам'ятати те, що втрата зору значним чином впливає на психічне здоров'я людини: необхідність покладатися на інші відчуття створює

психолгічну та емоційну напругу, оскільки в нормі понад 80% інформації отримується завдяки зору. Створення належного середовища для проживання значним чином цю напругу знімає.

При проектуванні інтер'єру для людини із вадами зору та для подальшої її реабілітації також є сенс спиратися на принцип когнітивної педагогіки. Його базове поняття заключається у тому, що включення людини у суспільне життя та справи позитивно впливає на якість її власного життя, підвищує самооцінку та психічне самопочуття. Загалом це стосується міжособистісних відносин у сім'ї чи будь-якому іншому суспільстві; однак можна з впевненістю заявити, що дизайн інтер'єрів також має забезпечувати максимальну доступність та не обмежувати людину у користуванні елементами побуту. Фактично мова йде про максимальну інтеграцію людини одночасно у суспільство, до якого вона належить, та у середовище, у якому вона мешкає.

Бенгт Нір'є (Bengt Nirje), досліджуючи принципи нормалізації, запропонував такі ключові види інтеграції:

1. Просторова – інтеграція особи у фізичне середовище навколо неї;
2. Функціональна – забезпечення комфортного існування людини у середовищі, можливість виконання різноманітних задач у ньому;
3. Персональна (особистісна) – можливість відчуття власного «я» у просторі і одночасного його включення у соціум, задоволення потреби у самовираженні;
4. Соціальна – надання вільного доступу до комунікації з іншими людьми, задоволення потреби у спілкуванні;
5. Організаційна – можливість безперешкодного отримання різноманітних послуг та, за необхідності, отримання спеціалізованих. [9]

Коли мова йде про проектування інтер'єрного середовища, оминути просторову інтеграцію неможливо, оскільки із цього аспекту, по суті,

випливають усі інші. Побудова простору напряму впливає на його функціональність; якість функціональної та естетичної складових визначають можливість як самовираження, так і вільного спілкування із членами сім'ї, гостями тощо. Під організаційною складовою у контексті дизайну інтер'єрів пропонується розуміти взаємозв'язок «людина – простір» та те, яким чином структура житла у цілому надає необхідну інформацію та уможливлює задоволення базових потреб.

1.2. Аналіз аналогів

Квартира для людини з вадами зору від So & So Studio

Рис. 1.1. Інтер'єр від студії So & So, Італія [archdaily.com/897946/teaching-a-blind-client-how-to-read-her-new-home-so-and-so-studio]

Квартира розроблена для клієнтки з Італії. При плануванні квартири дизайнери залишили якнайбільше вільного простору задля зручного переміщення, не нагромаджуючи його зайвим умеблюванням та залишивши в першу чергу те, що необхідно для забезпечення функціональності житла. Це значно знижує ризик травмуватись під час переміщення по квартирі та збільшує комфорт від перебування в ній.

Колористика в цьому житлі має нейтральні тони, але при цьому застосовано принципи високого контрасту. Це дозволяє краще розмежовувати різні зони житла й вирізняти важливі об'єкти у квартирі.

Рис. 1.2. Інтер'єр від студії So & So, Італія [archdaily.com/897946/teaching-a-blind-client-how-to-read-her-new-home-so-and-so-studio]

Цікавим рішенням для цієї квартири стало застосування кольорової плитки: дизайнери зробили підлогу досить світлою, але додали умовні позначення з чорної плитки, що добре контрастує з загальним інтер'єром.

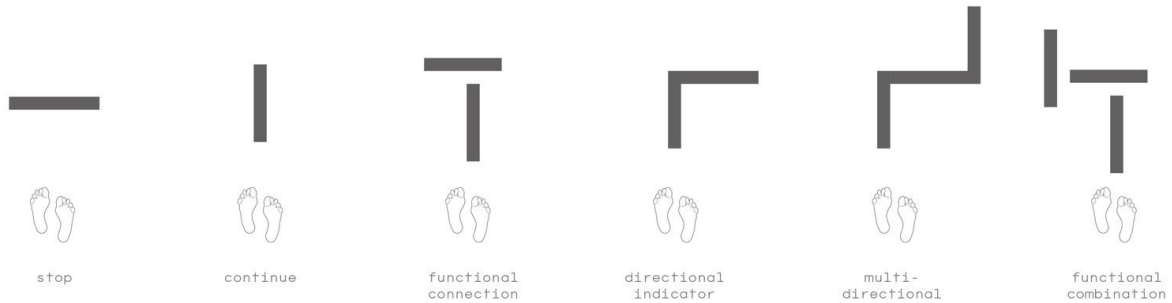

Рис. 1.3. Види умовних позначень на підлозі в інтер'єрі від студії So & So, Італія [archdaily.com/897946/teaching-a-blind-client-how-to-read-her-new-home-so-and-so-studio]

Рис. 1.4. Вигляд умовних позначень на підлозі в інтер'єрі від студії So & So, Італія [archdaily.com/897946/teaching-a-blind-client-how-to-read-her-new-home-so-and-so-studio]

Варто додати, що сама плитка має також іншу поверхню, що дозволяє клієнтці не лише сприймати темні лінії на контрасті зі світлим фоном, але й, окрім цього, відчувати плитку ступнями й не губитись. Це є досить гарним прикладом застосування тактильних покажчиків не лише в міському середовищі, але й у дизайні інтер'єрів. Окрім того, дизайнери намагалися врахувати рутину клієнтки, шлях, яким вона пересувається по квартирі тощо, завдяки чому простір був найбільше оптимізований під її потреби.

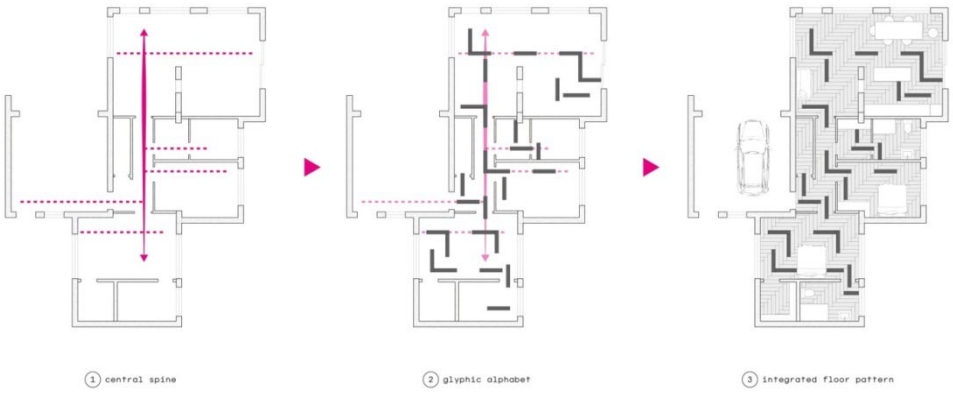

Рис. 1.5. План умовних позначень на підлозі в інтер'єрі від студії So & So, Італія [archdaily.com/897946/teaching-a-blind-client-how-to-read-her-new-home-so-and-so-studio]

Anchor Center for Blind Children від студії Davis Partnership

Рис. 1.6. Інтер'єр закладу Anchor Center for Blind Children від Davis Partnerships [https://archello.com/es/project/anchor-center-for-blind-children]

Яскравий контраст закладу служить не лише цікавим та привабливим для дітей доповненням, але й важливим елементом, що допомогає орієнтуватись у просторі краще. Окрім того, було враховано ще й безпеку дітей: так, яскраві мати в ігровій зоні ще й досить м'які, що запобігає травмам під час ігор. Цікаво також те, що сидіння поряд з ігровою зоною – чорні на контрасті із білими стінами, що теж дозволяє швидше знайти місце для відпочинку. В коридорах на стінах зроблені ніші на такій висоті, щоб діти могли триматися за них, як за поручні. Врахували дизайнери й різницю фактур, до якої діти з вадами зору значно чутливіші. Таким чином враховується як візуальна складова, так і ергономічність і безпека: діти із вадами зору бачать, де можна провести час, а де – відпочити від ігор.

Окрім того, велику роль грає освітлення: білі стіни гарно відбивають світло, а наявність великої кількості вікон дозволяє денному світлу краще проникати усередину, що забезпечує більш комфортне сприйняття кольорових плям людьми із вадами зору. За відсутності ж денного світла використовується штучне, яке при цьому достатньо розсіяне, щоб не перенапружувати зір точковими джерелами. Цікавим є застосування світла на підлозі, що виконує роль направляючих.

Рис. 1.7 та 1.8. Інтер'єр закладу Anchor Center for Blind Children від Davis Partnerships [https://archello.com/es/project/anchor-center-for-blind-children]

LightHouse for the blind and visually impaired від студії Mark Cavagnero Associates Architects, Каліфорнія

Місце, що надає соціальні послуги людям з вадами зору, без сумніву має подавати хороший приклад і в питаннях дизайну, щоб дозволяти таким людям добре зорієнтуватись у його просторі. Цим і цікавий концепт «Маяка».

По-перше, в проєкті дуже добре застосовані акустичні матеріали (наприклад, на стелі): за нестачі візуальної інформації слабозрячі та незрячі люди покладаються на слух, і зменшення зайвого шуму та ехо допомагає їм не загубитися.

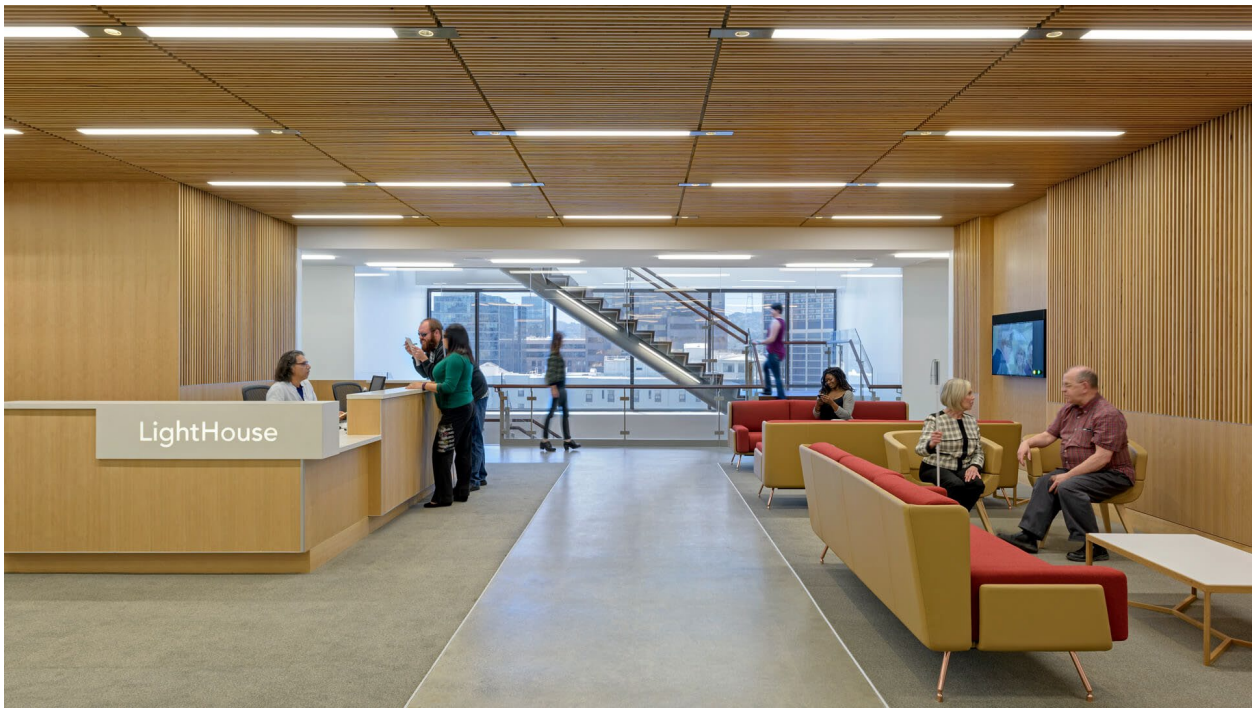

Рис. 1.9. Інтер'єр закладу LightHouse for the Blind and Visually Impaired від Mark Cavagnero Associates Architects [https://www.cavagnero.com/project/lighthouse-for-the-blind-and-visually-impaired/]

По-друге, на фоні нейтральних кольорів дуже добре виділяються яскраві сидіння та світлі стійки. По-третє, у концепті знову застосовуються і тактильні покажчики: функціональні зони відмежовані за допомогою м'якого ковроліну, тоді як для зон руху застосований штучний камінь, що має іншу фактуру, більш гладку, і допомагає зрозуміти, де треба рухатись. При цьому LightHouse якнайбільше уникає занадто глянцевих поверхонь, щоб запобігти виникненню дискомфорту у слабозрячих та незрячих людей.

Рис. 1.10. Інтер'єр закладу LightHouse for the Blind and Visually Impaired від Mark Cavagnero Associates Architects [https://www.cavagnero.com/project/lighthouse-for-the-blind-and-visually-impaired/]

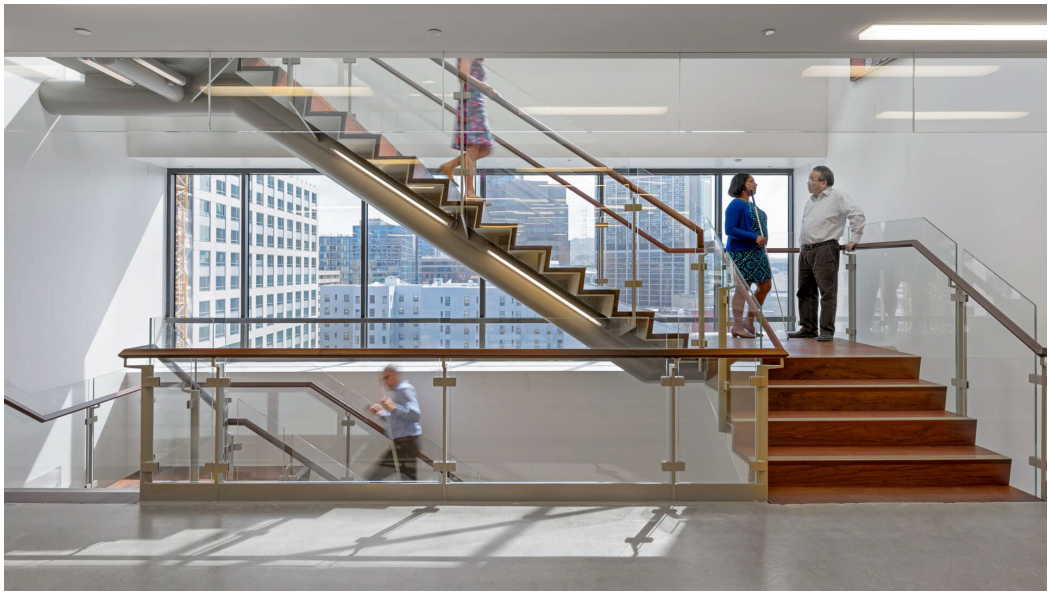

Рис. 1.12. Інтер'єр закладу LightHouse for the Blind and Visually Impaired від Mark Cavagnero Associates Architects [https://www.cavagnero.com/project/lighthouse-for-the-blind-and-visually-impaired/]

Утилітарні приміщення позначаються різними способами: одні – за допомогою чорної фарби на білому тлі, інші – завдяки кольоровому світлу, зміна якого, до речі, сигналізує про те, зайняте приміщення чи вільне.

Загальне освітлення, знову ж-таки, досить розсіяне та не перенавантажує.

Vision Australia, студія Hot Black

Рис. 1.13. Дизайн інтер'єру офісу Vision Australia від студії Hot Black [https://hotblack.design/work/vision-australia/]

Автори цього проєкту також підлаштовувались під людей із обмеженнями зору. Через це інтер'єр, окрім прекрасної естетичної складової, був запланований з урахуванням потреб людей, що працюють у студії – багато із робітників мають ті чи інші вади зору.

Велика кількість контрастів в усьому, починаючи з підлоги й сходів та закінчуючи умеблюванням, дозволяє не загубитись у просторі та розрізняти кольорові плями інтер'єру.

Жовтий колір, який є основним кольором компанії, грамотно введений в інтер'єр не лише як елемент бренду, але й як допоміжна складова, що дозволяє швидше знаходити необхідну локацію.

Окрім цього, як і в багатьох громадських місцях, тут застосовані тактильні покажчики (ковролін та лінолеум на підлозі, що направляють та розмежовують зони).

Про «тактильний» підхід до дизайну у цій студії варто поговорити окремо: зважаючи на особливості своїх робітників, Vision Australia потурбувались про те, щоб вони могли відчувати простір на дотик: велике різноманіття матеріалів додає не лише цікавості самому інтер'єру з візуальної точки зору, але й, окрім цього, допомагає їм розуміти, де вони.

Рис. 1.14. Дизайн інтер'єру офісу Vision Australia від студії Hot Black [https://hotblack.design/work/vision-australia/]

Рис. 1.15. Дизайн інтер'єру офісу Vision Australia від студії Hot Black [https://hotblack.design/work/vision-australia/]

Такий підхід дозволяє також і відвідувачам офісу так чи інакше краще зрозуміти людей із вадами зору – що є однією із цілей компанії.

Потурбувалися дизайнери також і про безпеку, знизивши кількість кутів у дизайні до мінімуму. Плавні й органічні форми не лише роблять дизайн значно приємнішим на вигляд, але й знижують ризик травм. Застосування м'яких матеріалів в тому числі на стінах несе як естетичну функцію, так і захисну, і інформативну: як вже було зазначено, дизайнери ставили перед собою мету в тому числи дати людям з нормальним зором зрозуміти людей із його вадами.

Рис. 1.16. Дизайн інтер'єру офісу Vision Australia від студії Hot Black [https://hotblack.design/work/vision-australia/]

1.2. Нормативні вимоги проектування інтер'єрного середовища

Загальні особливості дизайну основних приміщень квартири

Передпокій є першою зоною, у яку потрапляє людина, заходячи у квартиру. Ця зона дозволяє скласти уявлення про оселю; окрім цього, вона захищає квартиру від пилу та бруду, що приносяться людиною з вулиці. Також у передпокої зберігаються сумки, взуття та верхній одяг, тому ця зона має бути забезпечена гардеробом, гачками та полицями у достатній кількості. Окрім цього, у якості додаткових елементів у зоні передпокою може бути розташоване дзеркало та сидіння для зручного взування та роззування. І те, і інше може бути вбудованим у інші елементи інтер'єру: так, наприклад, дзеркало може бути розміщене на дверцятах гардеробу, а сидіння може бути на поверхні тумби для взуття. Якщо передпокій достатньо широкий або має нішу, можливо застосовувати повноцінні стінки-гарнітури. Стандартна глибина меблів для зберігання – 600 мм; висота розташування гачків або висота секції для зберігання верхнього одягу у шафі має бути близько 1700-1800 мм, щоб нижні краї одягу не забруднювались.

Рис. 1.17. Дизайн передпокою студії Guangzhou Snimay Home Collection Co. [https://www.snimayhome.com/how-to-decorate-the-living-room-entrance-hall-and-four-taboos-of-entrance-hall-decoration.html]

Передпокій досить часто об'єднаний із коридором. Коридор є нейтральною, прохідною зоною, що сполучає усі інші приміщення. Він має бути просторим, не менше 1 м у ширину, і не нагромадженим об'єктами, що можуть перешкоджати вільному руху.

Вітальня є одним із приміщень, що найяскравіше відображають особисті смаки мешканців, їх уподобання та захоплення. Саме тому необхідно при проектуванні урахувати все це, підібрати кольорову гаму, що буде відповідати смакам та потребам людей, що проживають у даній оселі. Достатня кількість контрасту у кольоровій гамі дасть можливість належним чином підкреслити і, де це необхідно, розмежувати простір, тому застосування кольорових акцентів та нюансів забезпечить як естетичну привабливість, так і візуальний комфорт. Важливо забезпечити достатньо широкі (бажано не менше 0,9 м) проходи між елементами умеблювання, щоб запобігти можливим травмам.

У випадку даного проекту вітальня об'єднана із кухнею, тому велику роль грає зонування. В першу чергу це стосується підлогового матеріалу: у зоні вітальні можна застосувати теплий матеріал, такий як паркетна дошка; у кухні, однак, велику роль грає можливість легкого та швидкого прибирання, тому найзручнішим варіантом буде застосування керамічної або керамогранітної плитки.

Стандартна висота робочої поверхні на кухні – 1 м, але вона може відрізнятися в залежності від зросту людини. Дуже часто кухонний гарнітур проектується на замовлення, хоча за необхідності можно замовити і один із готових варіантів.

В залежності від розмірів приміщення можна планувати кухню Г-подібної, паралельної або U-подібної форми. Така конфігурація дозволяє забезпечити принцип трикутника: під час роботи на кухні людина найчастіше пересувається між мийкою, холодильником та плитою.

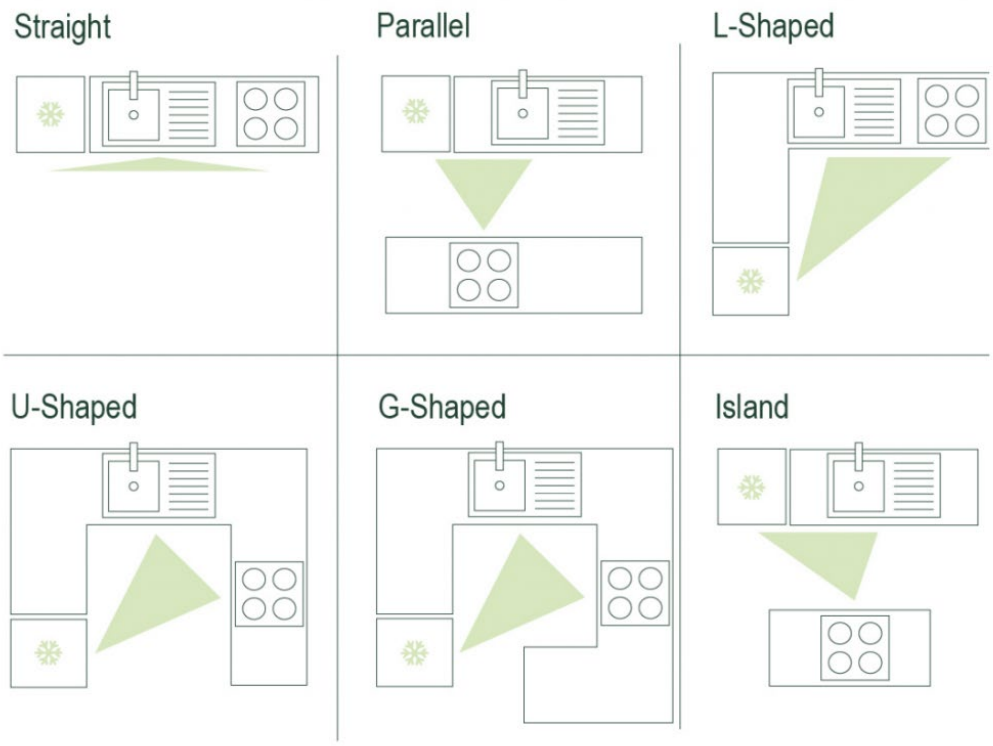

Рис. 1.18. Принцип трикутника при різних конфігураціях кухні [https://www.compusoftgroup.com/kitchen/what-is-the-kitchen-triangle-rule/]

Стандартна глибина кухонної поверхні – 600 мм; за необхідності вона може варіюватися. Типова ширина кухонних модулів та шаф теж має ширину, кратну 600 мм. Глибина навісних шаф зазвичай становить 300-350 мм.

На кухні може бути розташоване локальне освітлення у вигляді точкових світильників або LED-стрічок. Найчастіше таке освітлення розташовується прямо під навісними шафами, на дверцятах (за умови, якщо шафи засклені). За необхідності можливе встановлення освітлення навіть усередину шаф.

Робоча поверхня може бути на основі ДСП, дерева, натурального чи штучного каменю або акрилу. Головними критеріями при виборі стільниці є її зносо- та вологостійкість, а також зручність догляду за нею.

Кладова кімната – зручний спосіб зберігати ті речі, якими людина користується не постійно (сезонний одяг, робочі інструменти тощо), та

продукти, що не потребують особливого температурного режиму. Це розвантажує інші приміщення у квартирі та допомагає підтримувати належний порядок. Площа кладової має бути не менше 1 м^2, ширина – не менше 75 см. В кладовій має бути передбачена хороша вентиляція та освітлення.

Санвузол як приміщення, де регулярно підвищується рівень вологи, обов'язково має бути оснащений достатньо потужною вентиляцією. За можливості санвузол і кухня можуть мати спільну сантехнічну шахту. Обов'язкові елементи санвузла – умивальник, унітаз та ванна або душова. Якщо відсутнє окреме приміщення, можливо встановити у санвузлі також і пральну машину. Додатково можливе встановлення біде, сушилки тощо – в залежності від розмірів санвузла та наявності у ньому вільного місця та розеток.

Окрім цього, важливо пам'ятати, що санвузол має бути облаштований спеціальним килимком, щоб запобігти падінням, або підлога у ньому має бути зроблена з неслизького матеріалу. Матеріали у цілому мають бути стійкими до вологи, оскільки інакше вони будуть накопичувати її, що призведе до псування самого матеріалу та появи плісняви.

Ванна може бути різних габаритів, залежно від розмірів кімнати та потреб: лежача – 180 см у довжину та 70-85 см у ширину; напівсидяча – 140 см довжиною, сидяча – 120 см. Стандартні розміри душової кабіни – 90х90 см, 100х100, 120х120; існують також і прямокутні варіанти, такі як, наприклад, 120х90 см.

Необхідно забезпечити приміщення місцями для зберігання засобів гігієни. Вони можуть бути у вигляді стійки під умивальником, відкритих полиць або окремої шафи. Необхідно також встановити тримач для рушників, бажано у комбінації із опаленням для більш швидкого висихання та випаровування вологи.

Спальня має бути спроектована так, щоб у ній можна було отримати якісний відпочинок. Доступ до неї має бути із загальної зони (такої, як коридор). Площа для спальні, у якій розміщується двоспальне ліжко, має складати не менше 11 м^2. В спальні обов'язково має бути наявним опалення, щоб підтримувати у приміщенні температуру не нижче 20 градусів. Спальня обов'язкова повинна бути з вікнами, загальна площа котрих складатиме не менше 8% площі підлоги; не менше половини цієї площі повинно відкриватися для провітрювання.

Аналогічні вимоги стосуються й дитячої кімнати, але потрібно пам'ятати, що розмір та висота меблів повинні підбиратися під зріст та вік дитини. Меблі мають бути виконані з безпечних та якісних матеріалв, мати безпечний дизайн та враховувати можливість адаптації до потреб дитини. Залежно від бажання дитини, дизайн може мати тематику відповідно до її вподобань та захоплень.

Рис. 1.19. Приклад оформлення дитячої кімнати [https://nabuduvaly.com/dytiacha-kimnata-dlia-khlopchyka-dyzayn-interieru/]

Рекомендації щодо проектування житла для людини з вадами зору

Одним из ключових аспектів якісного проектування квартири для людини із вадами зору є освітлення. У значній більшості випадків мова не йде про повну втрату зору, і зберігається принаймні можливість розрізняти світло й тінь або ж великі контрастні плями; тому важливо пам'ятати, що занадто велика чи занадто мала кількість освітлення напряму вплине на якість життя такої людини. Окрім цього, як вже було зазначено раніше, варто враховувати можливі візити гостей або проживання у оселі інших членів сім'ї, що вад зору не мають.

Освітлення має бути рівномірним та достатньо яскравим, щоб підкреслювати контраст різних елементів оселі. При цьому слід уникати прямого світла, що може бити людині в очі: це може значним чином дезорієнтовувати.

За можливості варто встановлювати регулятори, що дозволяють змінювати інтенсивність освітлення: якщо людина із вадами зору проживає не одна, то необхідно враховувати комфорт інших мешканців і надати їм можливість самостійно регулювати світло під свої потреби за умови, що це не заважає незрячій особі (наприклад, якщо зрячий мешканець один у приміщенні). Те саме стосується і денного світла теж: необхідно мати можливість регулювати його кількість, і гарним варіантом рішення проблеми стануть штори або жалюзі.

Варто уникати занадто глянцевих поверхонь, особливо на підлозі та стільницях: світло, що відбивається від них, дезорієнтує людину та заважає їй орієнтуватись у просторі. Робочі поверхні краще підсвічувати за принципом «задача, а не місце» - тобто встановлювати освітлення локально, а не намагатися освітити усю поверхню одразу.

Рис. 1.20. Вигляд кухні, підлаштованої під людину із вадами зору [https://www.akw-ltd.co.uk/wp-content/uploads/2017/07/Kitchen-Visual-Impairment-Guide-Feb-2017.pdf]

Говорячи про контраст, варто пам'ятати, що для людини із вадами зору він грає значно більшу роль. Для колористичного рішення підходить як застосування комплементарних кольорів, так і різниця між темним і світлим. Також можна застосовувати різницю у насиченості кольору.

Дослідження показали, що найкращі сполучення кольорів для осіб із вадами зору такі: жовтий та чорний, чорний та білий, синій та білий, бірюзовий та чорний, червоний та білий. Ці кольори застосовуються у більшості інформаційних покажчиків, оскільки вони контрастують між собою достатньо, щоб бути для такої людини достатньо інформативними.

Рис. 1.21. Знак чоловічої вбиральні зі шрифтом Брайля для тактильної інформації [https://www.westernsafetysign.com/products/washroom-men-accessible]

Для людини із вадами зору також важко сприймати великі та занадто відкриті простори. Оскільки людина сприймає більшість інформації на дотик, слух або нюх, відсутність можливості зорієнтуватися у великій залі та швидко знайти опору створює зайвий стрес. Тому необхідно потурбуватися про те, щоб на відстані витягнутої руки у житлі за можливості знаходився якийсь елемент умеблювання для кращого орієнтування. Якщо немає орієнтиру у вигляді елементу меблів – можливий орієнтир на підлозі: килим, тактильна направляюча тощо.

З метою запобігання травм також варто зробити двері не розпашними, а розсувними; дверцята на шафах також можуть бути розсувними, підйомними або розкладними. Окрім того, на дверцята можна встановити доводчики: це дозволить уникнути зайвого шуму та ризику прищемити пальці. За можливості варто уникати кутів на деяких елементах меблів, таких як стільці, столи, ліжка тощо та шукати варіанти із заокругленими кутами та краями.

У ванній кімнаті бажано триматися мінімуму матеріалів, що сильно відбивають світло. Підлога має бути неслизькою; можливо застосовувати також контрастні елементи, такі як обідок для унітазу чи кран, для того, щоб людина могла краще орієнтуватись у просторі.

Рис. 1.22. Санвузол, облаштований спеціально для слабозрячої людини [https://victoriaplum.com/blog/posts/independent-living-bathroom-ideas-for-blind-partially-sighted]

Можливе застосування локальних підсвіток (наприклад, біля умивальника) для підкреслення контрасту. Світло, як і в усіх інших приміщеннях, має бути рівномірним та частково розсіяним (так, наприклад, на рис. 1.21 воно направлене на стіни та частково відбивається від них).

РОЗДІЛ ІІ. Засоби та прийоми формування інтер'єру

2.1. Вихідні дані

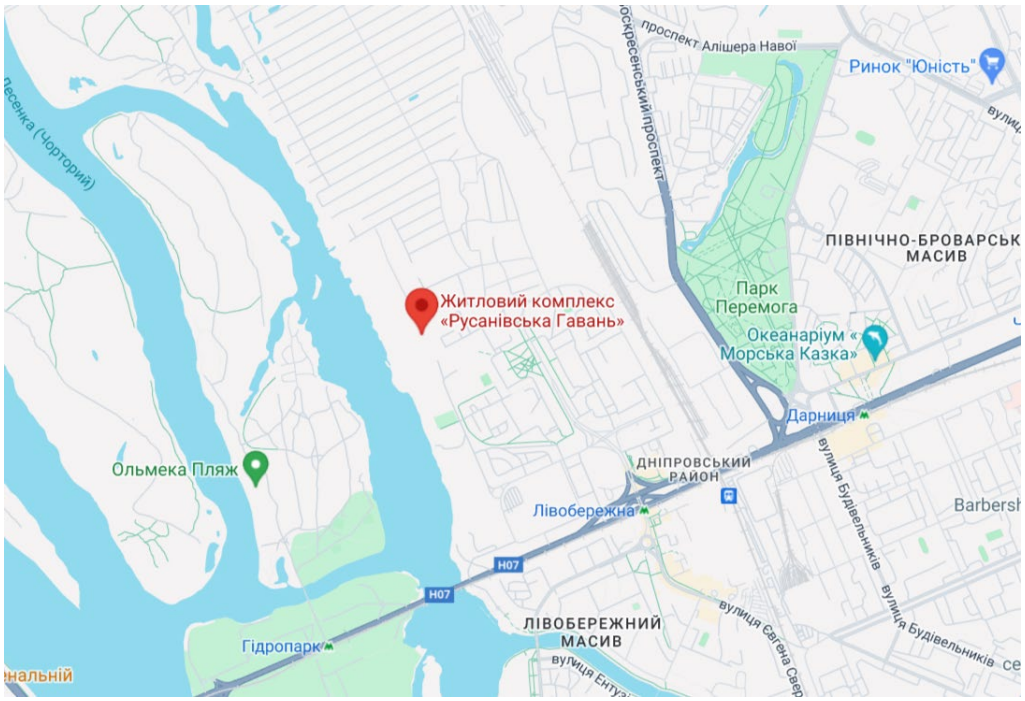

Рис. 2.1. Геолокація ЖК «Русанівська Гавань» [https://maps.app.goo.gl/VvhLgChetVatcc1L6]

Рис. 2.2. Генеральний план ЖК «Русанівська Гавань» [https://my-realty.kiev.ua/houses/malanyuka-evgenyya-ulycza-(sagajdaka-stepana-ulycza)-101-(18-21-14957]

Рис. 2.2. Перспективне зображення ЖК «Русанівська Гавань» [https://bild.ua/uk/zhk-rusanivska-gavan-kiyiv]

Обране для проектування житло розташоване у м. Києві, за адресою вул. Євгена Маланюка 101, номер будинку 29, секція А. Комплекс «Русанівська Гавань», до складу якого входить житло, розташований на лівому березі Дніпра, на узбережжі Русанівської протоки. Поряд розташовані два дитячих садки, школа та басейн. Також неподалік знаходяться ТРЦ «Комод», Київський театр драми й комедії та Міжнародний виставковий центр. З вікон квартир відкривається гарний вид не лише на Дніпро, але й на Києво-Печерську лавру.

На даний момент у ЖК «Русанівська Гавань» з запланованих тринадцяти будинків введено в експлуатацію чотири, висотою 25-26 поверхів; у процесі будівництва ще чотири. Будинки створені за технологією монолітно-залізобетонного каркасу; стіни виконані з керамічних блоків. Фасад комбінований, утеплений. Планування квартир у житловому

комплексі вільні, що дозволяє мешканцям відійти від типового планування та організувати простір під власні потреби. Також у комплексі передбачені підземні паркінги, а його вдале розташування передбачає зручну транспортну розв'язку і легке сполучення із центром міста.

Задля безпеки мешканців проект передбачає металеві вхідні двері, відеодомофони, пожежну та, за бажанням, охоронну сигналізації у квартирах. До того ж, за громадським простором будинку ведеться цілодобове відеоспостереження.

Загальна відомість про квартиру

Загальна площа квартири – 101,34 м^2. У вихідному проєкті квартири наявні шість приміщень: коридор (18,66 м^2), кухня-вітальня (34,25 м^2), дві спальні (20,35 і 13,20 м^2), кладова (5,65 м^2), ванна кімната (9,23 м^2). Квартира розташована на 9 поверсі; висота приміщень – 2,7 м.

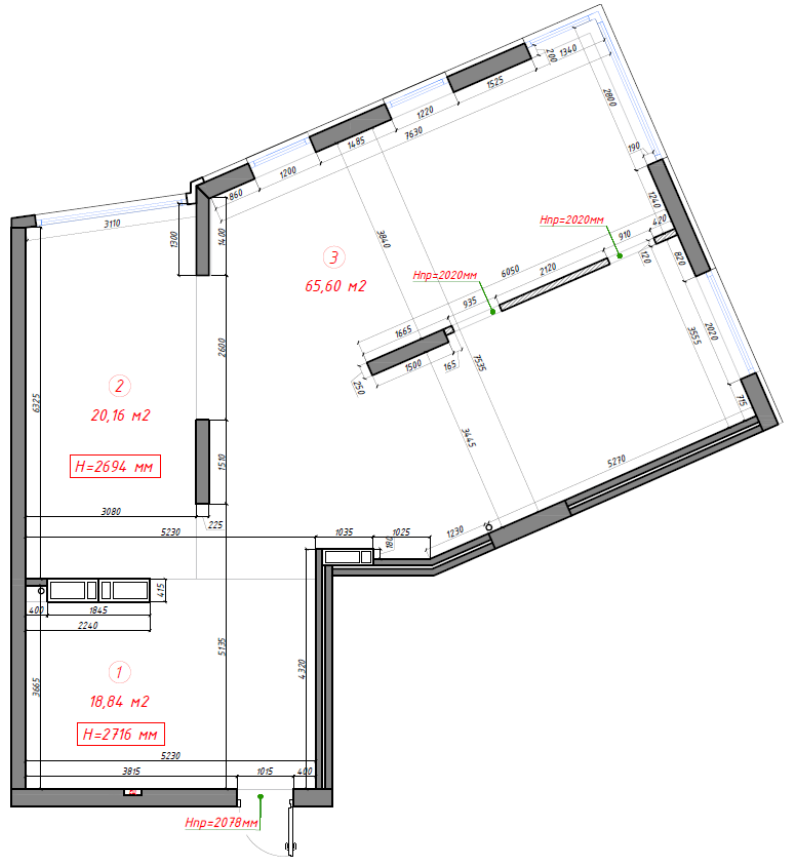

Рис. 2.2. Обмірний план

2.2. Концепція інтер'єру

Концепцією житла для людини із вадами зору є створення комфортного та унікального простору не лише для незрячої людини, але й для членів її сім'ї. Сім'я складається із жінки, чоловіка та їх шестирічної дитини. Чоловік народився із вродженою хворобою retinitis pigmentosa і з часом майже повністю втратив свій зір; до цього часу навчався та працював на юриста, але зараз працює значно менше, оскільки залишилася дуже мала частка функціонального зору. Жінка – ветеринар. Уся сім'я захоплюється природою та часто їздить у гори на відпочинок.

В проекті застосовується іммерсивний підхід, тобто повне поринання в отримання якогось досвіду. В оселі головним чином робиться акцент на елементи для тактильного орієнтування у просторі та безпеку людини із вадами зору, тому найбільша увага приділяється матеріалам, з яких буде виконаний інтер'єр. Це дозволить досягти одразу декількох цілей: чоловік зможе орієнтуватися у просторі навпомацки, а його сім'я при цьому здатна ближче зрозуміти його особливості та, окрім цього, зможе отримати тактильний та сенсорний комфорт, оскільки правильний підбір матеріалів вплине на самопочуття усієї сім'ї одразу.

У питанні колористичного та естетичного рішення, окрім необхідності створення контрасту для незрячої особи, було прийняте рішення відштовхуватись як від захоплень сім'ї, так і від розташування самого житлового комплексу й квартири у ньому. Оскільки квартира розташована високо, це викликає відчуття підвішеності у повітрі та асоціації зі скелелазінням, коли людина має чіплятися за каміння й покладатися в першу чергу на зір, а на відчуття свого власного тіла. Тому важливо надати квартирі відчуття приземленості, створити з неї свого роду «якір», у якому кожен член сім'ї буде відчувати себе спокійно та безпечно, і при цьому підкреслити любов усієї сім'ї до природи та гір.

2.3. Функціонально-технологічне і об'ємно-просторове рішення інтер'єру

Інтер'єр житла для людини із вадами зору має ряд своїх особливостей, як функціональних, так і технологічних, і просторових. Це необхідно для створення комфортного середовища, у якому людина, що має певні вади зору, могла орієнтуватися та при цьому уникати травм і незручностей.

При розробці даного проекту було виокремлено такі особливості: дотримання загальної колірної гами із достатнім рівнем контрасту, яка матиме не лише естетичну, але й інформативну функцію; зосередження уваги на оздоблювальних матеріалах з метою забезпечення комфорту та безпеки усіх мешканців, а також підтримання єдиного стилю у всій оселі; облаштування квартири загальними та якісними комунікаціями, що включають у себе як належне водопостачання та опалення, так і електропостачання, з достатньою кількістю розеток та зручними вимикачами у кожному приміщенні. Окрім цього, квартира має бути забезпечена інтернет-зв'язком, доступ до якого має зберігатися у кожному приміщенні.

На етапі розробки було демонтовано одну з перегородок з метою створення великої зони кухні-вітальні; були вмонтовані перегородки для відокремлення різних приміщень, таких як спальня, дитяча кімната, санвузол та кладова. Кухня спроектована майже U-подібно, з барною стійкою на три місця; відмежована кухонна зона від вітальні за допомогою різних матеріалів на підлозі. Зона вітальні призначена для відпочинку; вона має достатню кількість місця для того, щоб у ній можна було розмістити диван, крісло та телевізор, а також невелику шафу.

Вхідна зона має нішу зліва, у яку вбудовано гардероб. Таким чином простір вхідної зони залишається достатньо вільним та не загромадженим меблями. Вхідна зона переходить у коридор такої ж самої ширини; коридор Г-подібний, поєднує всі інші зони житла між собою.

У житлі присутній санвузол, у якому наявна ванна, умивальник, душова, унітаз та сушилка для рушників.

Кладова розміщена так, щоб до неї було досить зручно діставатися з будь-якої зони квартири. У ній містяться полиці для зручного зберігання інструментів, деяких продуктів харчування тощо; окрім цього, завдяки розміщенню стояків у квартирі у кладовій стало можливо встановити пральну машину й таким чином звільнити місце для душової у санвузлі.

Спальня має досить велику площу та достатню кількість вільного місця. Приміщення має велике вікно, що дозволяє світлу поступати у достатній кількості; робоча зона розташована дещо віддалено, щоб через велику кількість денного світла людина не перенапружувала очі. У ніші на стіні, що межує із дитячою, встановлено книжкову шафу; шафа-купе встановлена на стіні, суміжній із санвузлом – таким чином знижується шум, що поступає звідти у спальню.

Дитяча кімната поділена на зону відпочинку, зону навчання та зону ігор. Зона відпочинку має на увазі ліжко, зона навчання – робочий стіл та стільчик; зона ігор – шафу з іграшками та м'який теплий килим, щоб дитина могла гратись прямо на підлозі. У кімнаті також є власне вікно, завдяки якому є доступ до денного світла та свіжого повітря. Шафи розташовані біля стіни, що межує із вітальнею – таким чином забезпечується часткова шумоізоляція.

Двері, що ведуть у кожне приміщення, розсувні, а не розпашні – таким чином знижується ризик отримання людиною травми при відкриванні дверей або у разі, якщо вони випадково залишаться відчиненими. Також це полегшує доступ у невеликі приміщення, такі, як санвузол або кладова.

2.4. Композиційне і просторове рішення інтер'єру приміщень

Головними пунктами у створенні дизайну для людини із вадами зору стали простота та лаконічність інтер'єру, підвищений контраст та застосування матеріалів, що надають більший об'єм сенсорної інформації. Окрім цього, велика увага приділяється освітленню та його рівномірності – це не лише покращує сприйняття естетичного вигляду квартири, але й допомагає людині, що втратила значну частину свого зору, краще сприймати об'єкти навколо.

Колористичне рішення стримане: за деякими виключеннями, було прийняте рішення відмовитись від різких та яскравих кольорів, оскільки вони не лише дратують око, але й збивають з пантелику слабозрячого мешканця. Саме тому якнайбільше уваги приділяється натуральним фактурам матеріалів, які, з одного боку, дають змогу краще відчувати їх на дотик, а з іншого – створюють більш природний образ оселі та дозволяють дотримуватися екологічності інтер'єру. Темні та світлі контрасти розташовані у ключових точках, щоб підкреслювати важливі об'єкти та вирізняти їх з-поміж менш значних; загалом же кольори наближені до природних, завдяки чому превалюють сині та блакитні кольори у поєднанні із натуральною фактурою деревини.

Найпершою особливістю квартири є тактильна розмітка на підлозі. Вона розташована у коридорі; виконана зі спеціального паркету, що має пофарбований чорним рельєф, і веде до кожного приміщення у квартирі, а також до різних зон на кухні та у вітальні. Цю розмітку можна як відчувати ступнями, так і бачити контрастні лінії. Також на стінах коридору контрастною фарбою виконано направляючі – вони розташовані на висоті плечей дорослої людини та дозволяють краще розпізнавати повороти стін у коридорі за рахунок контрасту. При цьому лінії візуально перериваються там, де розташовані двері, таким чином дозволяючи швидше визначити, куди йти.

Рис. 2.3 та 2.4. Інтер'єр коридору та вхідної зони

Матеріали було обрано також за критерієм відсутності глянцю: так, підлога на кухні виконана із застосуванням матової керамічної плитки, а деревина паркету не створює зайвого блиску. Дзеркальних поверхонь усього дві, і вони розташовані лише у функціональних зонах (вхідній та ванній кімнаті, а також на шафах у спальнях), де є потреба використовувати дзеркало.

Варто відмітити, що незважаючи на те, що усюди зберігається достатньо вільного простору для руху, меблі та обладнання позиціоновані так, щоб додатково направляти людину та створювати для неї необхідні орієнтири у просторі. Диван, наприклад, розташований таким чином, щоб можна було розрізнити дві зони – вітальні та кухні – на дотик. Барна стійка також розміщена одразу на відстані витягнутої руки, за необхідності слугуючи направляючою вже у кухонний робочий простір. Фактично це один з прикладів застосування семантики у дизайні, коли форма задає вектор руху або дії; саме таким чином можна додатково підказати людині, яким чином рухатись та знайти необхідну зону у квартирі.

Одним із небагатьох елементів декору, що несуть лише естетичну функцію, є розпис у вигляді геометричних дерев на стінах вітальні. Таким чином створюється відчуття наповненості, котре при цьому не заважає незрячій людині орієнтуватися у просторі.

2.5. Меблі та обладнання

При досить світлому облицюванні стін та підлоги необхідно створити відчуття приземленості. Це досягається як за допомогою застосування матеріалів з природною фактурою або її імітацією, так і завдяки тому, що меблі помітно темніші за інтер'єр, таким чином створюючи силуети, які дозволяють фокусуватись на тих чи інших зонах оселі. Композиція квартири створена так, що всі об'єкти так чи інакше підкреслюють напрямок руху.

Двері, за виключенням вхідних, роздвижні: таким способом звільняється простір коридору та зменшується ризик травм. Окрім того, сам дизайн дверей у коридорі передбачає, з однієї сторони, природне продовження ліній на стінах за рахунок заглиблень на полотні, а з іншої – перериває їх відсутністю яскравого кольору, таким чином вказуючи на розташування проходів у інші приміщення. Сам коридор спроектований майже Г-подібно, без відгалуджень; умеблювання у ньому мінімальне та розташоване переважно у вхідній зоні.

Рис. 2.5. Роздвижні двері квартири

Гардероб частково контрастує із світлими стінами приміщення за рахунок темних елементів та дзеркала на ньому. Він розташований у ніші, звільняючи простір для руху. Сидіння та столики, що присутні у коридорі, зроблені з деревини, а їх дизайн був підібраний таким чином, щоб уникнути травмуючих гострих кутів настільки, наскільки це можливо.

Диван синього кольору, з м'якого велюру: від шкіри було прийняте рішення відмовитися, оскільки вона створює відчуття дискомфорту та, окрім того, потребує особливого догляду. Ніжки приховані з метою запобігання травм. Сам диван розташований практично у центрі вітальні, розмежовуючи собою зону відпочинку та зону кухні. У зоні відпочинку знаходиться невелика книжкова шафа, а також телевізор та крісло; таким чином задовольняється як потреба у місці для відпочинку, так і в можливостях для проведення вільного часу.

Рис. 2.6. Інтер'єр зони відпочинку та обідньої зони кухні-вітальні

Кухня спроектована U-подібно, має барну стійку. Вона має достатньо простору робочу зону, щоб готувати їжу; холодильник та міні-бар під стійкою приховані, щоб не порушувати загальний естетичний вигляд кухонної зони. Сама кухня виконана у більш темних тонах, але дверцята можна легко розрізнити завдяки світлим прямокутникам, що різко контрастують із основним матеріалом.

Обідня зона складається зі столу на шість осіб. Стіл зі скругленими кутами, розташований на достатній відстані від дивану, щоб уникнути забруднень.

Рис. 2.7. Інтер’єр кухонної зони

Дитяча кімната відтворена все ще у природних тонах, але при цьому має менше контрастів та більше орієнтована на потреби та смаки дитини. Односпальне ліжко має скруглені кути та підібране під зріст дівчинки. Навчальна зона розташована ближче до вікна; письмовий стіл має систему полиць, щоб можна було зберігати книжки, канцелярські прилади тощо. Стілець регулюється по висоті, завдяки чому робоче місце досить тривалий

час можна підлаштовувати під дитину по мірі її зростання. Ігрова зона розташована з іншої сторони; в ній також знаходиться телевізор.

Спальня батьків також має менше контрастних елементів: єдиними елементами умеблювання, що вирізняються у інтер'єрі, є ліжко та шафа-купе, які є темніші за інтер'єр кімнати. Кімната виконана у досить світлих тонах, що наближаються до пастельних; ліжко у ній двоспальне та має скруглені кути. Шафа-купе встановлена біля стіни, що межує з санвузлом, з метою зменшення шуму, що надходить з нього.

Матеріали у санвузлі мають мінімальний глянець; керамограніт шорсткий, з фактурною поверхнею, яка не слизька та дозволяє уникнути падіння. Душова та ванна світлі та оснащені контрастними поручнями на стінах для того, щоб незряча людина не втратила опору під час водних процедур.

РОЗДІЛ ІІІ. Дизайн-розробка обіднього стола

3.1. Пошук та аналіз аналогів

Колекція меблів «7:1», студія BBDO Bangkok

Рис. 3.1. Колекція меблів 7:1 [https://clios.com/health/winner/design-health-wellness/homepro/7-1-furniture-collection-63886]

Спеціально створені для людей із вадами зору, ці меблі пофарбовані у яскраві кольори, що будуть добре виділятися на фоні інтер'єру. Варто відмітити, що дизайнери застосовують ті поєднання кольорів, що часто застосовуються саме у сфері, що стосується людей із вадами зору (жовтий – синій, білий – зелений).

Окрім цього, ці меблі досить мінімалістичні, завдяки чому їх силует легко вгадується; також вирізнити їх у середовищі допомагають темні контури, які легко читаються з відстані. Такий контраст за стандартами візуального сприйняття робить цю колекцію особливо цінною для слабозрячих людей.

Рис. 3.2. Порівняння видимості звичайних меблів із меблями з колекції 7:1 [https://clios.com/health/winner/design-health-wellness/homepro/7-1-furniture-collection-63886]

Що також важливо – дана колекція меблів безпечна з точки зору відсутності кутів, що грає значну роль у створенні комфортного середовища для людини, чий зір значно обмежений у зв'язку з травмою чи хворобою.

Стіл Luxus від Ricon Manufaktur

Рис. 3.3. Дизайн стола від Ricon Manufaktur [https://ricon-manufaktur.de/moebel/esszimmer/esstische/luxus-esstisch-rund-aus-massivholz-tulpe.html]

Даний стіл приваблює своєю округлою формою та наявністю у ньому плавних форм. Окрім цього, збереження природної фактури деревини надає йому більш стильний вигляд, а наявність міцної ніжки з широкою основою у центрі забезпечує стійкість даного елементу умеблювання. Крім цього, модель стола з ніжкою у центрі, а не декількома по периметру, забезпечує меншу кількість травм.

Мінімалістичний дизайн стола надає можливість використовувати його у значній кількості інтер'єрних рішень, оскільки він виглядає акуратно та досить нейтрально, а тому можна відзначити універсальність цієї моделі.

Мармуровий стіл від Ricon Manufaktur

Цей же самий виробник створив і іншу цікаву модель, що привернула увагу при пошуці аналогічних виробів.

Рис. 3.4. Дизайн стола від Ricon Manufaktur [https://ricon-manufaktur.de/moebel/esszimmer/esstische/luxus-esstisch-rund-aus-massivholz-tulpe.html]

Даний стіл зроблений з мармуру та матового металу, що робить його досить стійким. Дві великих ніжки його розташовані у центральній частині стільниці хрест-навхрест, кріплячись до широкої прямокутної основи. Таким чином не лише забезпечується стабільність усієї конструкції, але й при цьому створюється унікальний дизайн, який досить помітно вирізняється з-поміж інших.

Прямокутна форма стола доповнює геометричність усього елементу інтер'єру, створюючи гармонійний силует. Такий стіл добре підійде у ті інтер'єрні рішення, де присутня значна кількість прямих ліній та геометричних фігур у різних їх проявах. Але варто відмітити, що мармурова стільниця потребує обережності у застосуванні та догляді; до того ж, камінь є досить холодним матеріалом і може викликати дискомфорт, через що при створенні власного елементу умеблювання від нього прийнято рішення відмовитись.

3.2. Функціональні, технологічні, конструктивні особливості

Дизайн обіднього стола створювався не лише з метою підкреслити та пов'язати між собою інші елементи інтер'єру, але й для того, щоб забезпечити комфорт та безпеку людей, що будуть ним користуватися, оскільки це один із тих елементів умеблювання, що застосовується у оселі досить часто.

Людина із вадами зору потребує можливості легкого доступу до кожного елементу інтер'єрів і при цьому запобігання травм; для дитини правильно спроектований елемент меблів означає в першу чергу безпеку, а для зрячої дорослої людини додатково до усього цього чимале значення має ще й естетична привабливість створюваного об'єкту.

Стіл має висоту 750 мм, довжину 1400 мм та ширину 1200 мм. Поверхня стола має форму прямокутника зі скругленими кутами (радіус скруглення – 100 мм); основа також прямокутна, радіус скруглення кутів – 50 мм. Товщина стільниці та основи – 50 мм.

Ніжок три, вони розташовані хрест-навхрест відносно одна одної: одна ніжка, широка, проходить між двома вужчими, таким чином створюючи стабільну опору для стола. Кути ніжок також заокруглені, звужуються зверху донизу. Верхня грань вужчих ніжок має розмір 100х100 мм, нижня, що кріпиться до основи – 60х60 мм. Ширша ніжка зверху має ширину 200х100 мм, знизу 160х60 мм. До стільниці ніжки кріпляться за допомогою ексцентрикових стяжок, до основи – за допомогою метричних гвинтів та різьбових втулок.

Оскільки товщина масиву це дозволяє, ніжки кріпляться безпосередньо до стільниці та основи, таким чином зберігаючи аккуратний та мінімалістичний вигляд та уникаючи необхідності додавати до конструктиву царгу.

Рис. 3.5. Вибух-схема стола

Стіл зроблений з масиву горіха; завдяки цьому він має не лише привабливий естетичний вигляд, але й досить велику вагу та стабільність, і випадково перекинути його досить важко. Окрім цього, деревина горіха досить темна і буде добре виділятися на фоні стін та підлоги.

Рис. 3.6. Ортогональне зображення 3D-моделі обіднього стола

Загалом зовнішній вигляд стола, особливо його ніжка, черпає натхнення з дерев не лише у питанні матеріалу. Деревина оброблена таким чином, щоб зберігати природну фактуру матеріалу, а ніжки стола ніби переплітаються поміж собою, імітуючи коріння дерев. Такий дизайн зберігає геометричність, притаманну іншим елементам інтер'єру, але при цьому не втрачає мистецький зміст та підкреслює захоплення сім'ї природою.

ВИСНОВКИ

На сьогоднішній день питання розвитку безбар'єрного проектування постає надзвичайно гостро. Під час проектування оселі завжди повинно мати місце врахування потреб людей, що будуть у ній проживати; але коли мова про людей з будь-якими обмеженнями, звертати на особливості їх життя та сприйняття світу має бути першоосновою для створення комфортного середовища.

Люди із вадами зору потребують тактильних та візуальних адаптацій, що дозволяють їм орієнтуватись у просторі та зберігати власну автономію при виконанні справ; правильно побудований простір позитивно впливає на їх фізичне та психологічне самопочуття, а також здатний значним чином допомогти при реабілітації.

Найчастіше людина з вадами зору проживає не одна, тому важливо врахувати не лише її власний комфорт, але й комфорт інших мешканців, для котрих візуальна складова середовища грає значно більшу роль. Тому для дизайнера постає задача поєднати тактильні, візуальні та інші аспекти житла таким чином, щоб інтер'єр був безпечний та інформативний для незрячої людини і при цьому візуально привабливий та комфортний для членів її сім'ї та гостей.

В даному проекті були застосовані відомі та поширені методи планування простору, але при цьому вони були значним чином спрямовані на створення доступного простору. Технології, що існують вже досить тривалий час(наприклад, розсувні двері, що встановлені замість розпашних) та прості на перший погляд рішення (такі, як контрастні смуги на стінах) у даному проекті грають значно більшу роль; при цьому застосування новітніх матеріалів та обладнання, таких, як спеціалізована тактильна дошка, виводить звичні прийоми на новий рівень та забезпечує зрозумілість житла кожному з тих, хто у ньому мешкає.

Таким чином, у квартирі площею 101 м^2 був створений збалансований простір, що задовольняє потреби усіх його мешканців. Функціонально-планувальні рішення були прийняті після ретельного вивчення будівельних нормативів, дослідження аналогів, що за своїм призначенням так чи інакше відповідають призначенню даного проекту, а також спеціалізованої літератури, що стосується особливостей людей із вадами зору, їх реабілітації, особливостей орієнтування у просторі та психології. Інтер'єр має не лише естетичну та функціональну вагу, але й виконує інформативну функцію.

Для проектування елементу обладнання було обрано обідній стіл, оскільки простий та звичний для кожного з нас елемент інтер'єру може стати некомфортним для людини, що має вади зору; таким чином на прикладі даного об'єкту було підняте питання сенсорного комфорту, безпеки та доступності його для усіх, хто буде ним користуватись. Стіл розроблявся з дотриманням ергономічних та технологічних вимог; його дизайн добре поєднується із інтер'єром самої квартири та, до того ж, має символічне значення, підкреслюючи любов сім'ї до природи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Bradley, N.A. and Dunlop, M.D. (2002) Investigating context-aware clues to assist navigation for visually impaired people. In: Proceedings of Workshop on Building Bridges: Interdisciplinary Context-Sensitive Computing, University of Glasgow, 2002-09-09, Glasgow.
2. Katharina Reichler. Barrierefreier Neubau des Zentrums für Hör- und Sehbildung für Menschen mit Sehbehinderung oder Blindheit, 2013
3. Schweizerischer Verein für das Blindewesen. ABC der “Lebenspraktischen Fertigkeiten”, 1994
4. B. Nirje, B. Perrin. Das Normalisierungsprinzip – und seine Mißverständnisse. Wien, 1991. [Електронний ресурс] Режим доступу - https://bidok.uibk.ac.at/projekte/behindertenbewegung/docs/normalisierungsprinzip.pdf
5. Duffy, Maureen A. Making life more livable: simple adaptations for living at home after vision loss / Mauree A. Duffy. – Third edition, 2016
6. Johann Wilhelm Klein. Abschlussarbeit: Lebenspraktische Fertigkeiten im Wohnheim des Odilien-Institutes. Kapfenberg, 2012
7. Prozek Cornelia. Fachbetreuerarbeit: Begleitung und förderung eines blinden jungen Erwachsenen im Wohnheim für Fachschüler/innen (Odilien-Schulverein). Sebensdorf, 2018
8. What can my blind husband see? [Електронний ресурс] Режим доступу - https://youtu.be/m--afD6HB88?si=SnM9NHa4U290dkjY
9. Дизайн або сантехніка: з чого почати проектування санвузла [Електронний ресурс] Режим доступу - https://ravak.com.ua/blog/sovety-pokupatelyam/dizayn-ili-santekhnika-s-chego-nachat-proektirovanie-sanuzla/
10. Нойферт Е. Будівельне проектування: Пер. з нім. сорокове вид., перероблене і доповнене / Е. Нойферт. – Київ: Видавництво «ФЕНІКС», 2017

11. Проектування кухні, що треба знати [Електронний ресурс] Режим доступу - https://kuhni.if.ua/proektuvannya-kuhni/

12. Дизайн інтер'єру та обладнання: Навчальний посібник / Сергій Сьомка, Євген Антонович, - К.: Вид. Ліра-К, 2018. – 400 с.

13. Ергономіка та ергодизайн: Навчальний посібник / Сергій Сьомка, - К.: Вид. Ліра-К, 2017. – 618 с.

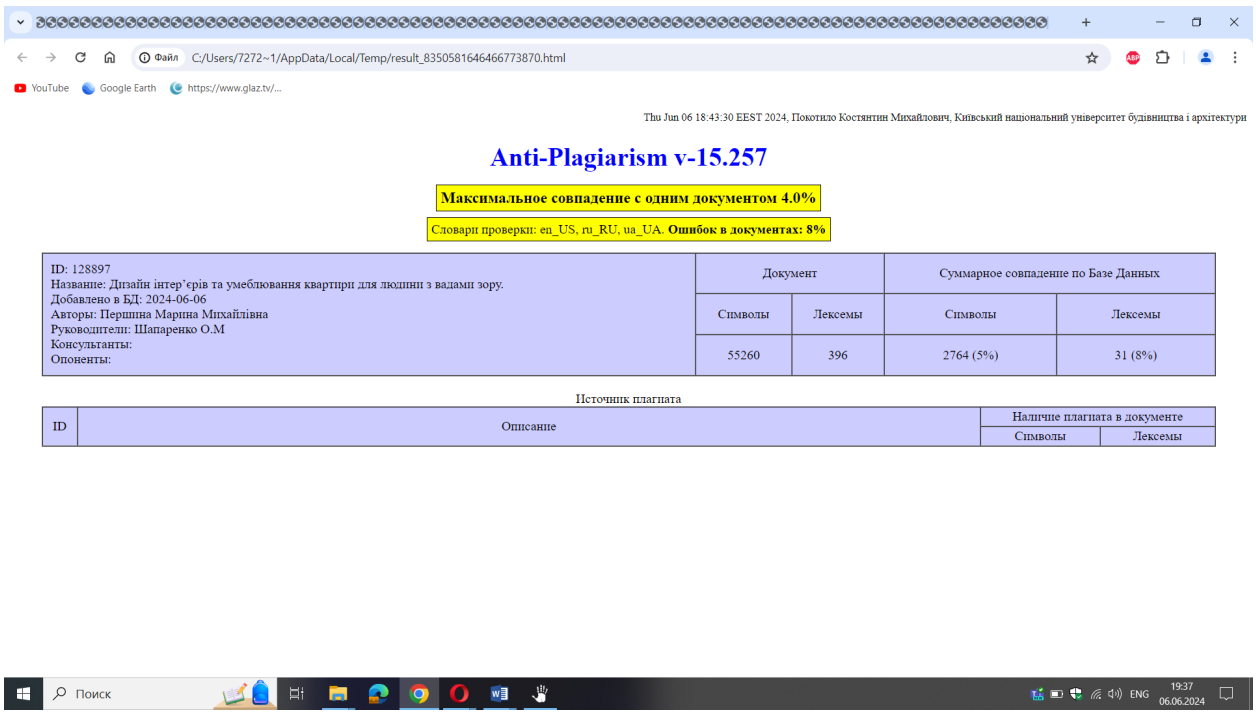
C:/Users/7272~1/AppData/Local/Temp/result_8350581646466773870.html
YouTube
Google Earth
https://www.glaz.tv/...
Thu Jun 06 18:43:30 EEST 2024, Покотило Костянтин Михайлович, Київський національний університет будівництва і архітектури
Anti-Plagiarism v-15.257
Максимальное совпадение с одним документом 4.0%
Словари проверки: en_US, ru_RU, ua_UA. Ошибок в документах: 8%
ID: 128897
Название: Дизайн інтер'єрів та умеблювання квартири для людини з вадами зору.
Добавлено в БД: 2024-06-06
Авторы: Першина Марина Михайлівна
Руководители: Шапаренко О.М
Консультанты:
Опоненты:
Документ
Символы
Лексемы
55260
396
Суммарное совпадение по Базе Данных
Символы
Лексемы
2764 (5%)
31 (8%)
Источник плагиата
ID
Описание
Наличие плагиата в документе
Символы
Лексемы
Поиск
ENG
19:37
06.06.2024